

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

επί της πρότασης του Προέδρου και των βουλευτών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας για την αναθεώρηση διατάξεων του Συντάγματος, σύμφωνα με τα άρθρα 110 του Συντάγματος και 119 του Καταστατικού της Βουλής

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ: Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Πενήντα και πλέον χρόνια από το Σύνταγμα του 1975, μια σειρά από θεμελιώδεις διεκδικήσεις της ελληνικής συνταγματικής ιστορίας - από τις ελεύθερες εκλογές και την εμπέδωση της λαϊκής κυριαρχίας έως την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων και την τήρηση της διαδικασίας αναθεώρησης του Συντάγματος - έχουν διαμορφώσει συνταγματικό κεκτημένο. Ταυτόχρονα, το Σύνταγμα του 1975 αποδείχθηκε, αφενός, αξιοσημείωτα διορατικό, ενσωματώνοντας στο κείμενό του, προτάγματα του ευρωπαϊκού συνταγματισμού του εικοστού πρώτου αιώνα - από την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος ως την προοπτική της ευρωπαϊκής ενοποίησης- και, αφετέρου, εξαιρετικά ανθεκτικό και προσαρμοστικό. Σε αυτό συνέβαλαν καθοριστικά οι τέσσερις αναθεωρήσεις, όπως και η νομολογία που του προσέδωσε νέα δυναμική.

Εντούτοις, οι σύγχρονες προκλήσεις και η διαρκώς αυξανόμενη αλληλεπίδραση με τη διεθνή και την ενωσιακή έννομη τάξη καλούν σε μια δραστική και ουσιαστική αναθεώρηση, προς την κατεύθυνση της οποίας, ήδη το 2018, η Νέα Δημοκρατία είχε παρουσιάσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο. Η εμπειρία των τελευταίων ετών έχει αναδείξει μια σειρά από ζητήματα ως προς τα οποία η αναθεώρηση του Συντάγματος είναι αναγκαία. Μεταξύ αυτών αξίζει να σημειωθούν, ιδίως, η διαδικασία διερεύνησης της ποινικής ευθύνης των μελών της Κυβέρνησης και των Υφυπουργών, προκειμένου να ενισχυθούν τα εχέγγυα αμερόληπτης κρίσης μέσω της διευρυμένης συμμετοχής της δικαστικής λειτουργίας, η καθολική καθιέρωση της αξιολόγησης στο Δημόσιο και ο λειτουργικός επανακαθορισμός της έννοιας της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων για την επιβράβευση της αξίας και της αποδοτικότητας στο Δημόσιο, καθώς και ο ενοποιητικός ρόλος του Προέδρου της Δημοκρατίας, πέρα και πάνω από τις κομματικές αντιθέσεις, με την καθιέρωση μίας μόνο, αλλά χρονικά μεγαλύτερης θητείας.

Ακόμη και εκεί, άλλωστε, όπου ο κοινός νομοθέτης μπόρεσε τα τελευταία χρόνια να κάνει ουσιαστικά βήματα προσαρμογής στις σύγχρονες ανάγκες, το Σύνταγμα θέτει όρια. Ναι μεν, για πρώτη φορά, οι Ολομέλειες των Ανωτάτων Δικαστηρίων διατυπώνουν γνώμη για την επιλογή της ηγεσίας τους, αλλά η αποφασιστική αρμοδιότητα καταλείπεται κατά το Σύνταγμα στην Κυβέρνηση. Ναι μεν η εξέλιξη του ευρωπαϊκού δικαίου επέτρεψε στον νομοθέτη να προβλέψει τη σύσταση μη κρατικών πανεπιστημίων, μόνον όμως με τη μορφή παραρτημάτων αλλοδαπών πανεπιστημίων, περιορίζοντας έτσι τη δυναμική να καταστεί η Ελλάδα διεθνές εκπαιδευτικό κέντρο. Και, βεβαίως, είναι ανάγκη να ενσωματωθεί το νομολογιακό κεκτημένο της διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως κατεξοχήν η διεύρυνση του προ-

στατευτικού πεδίου της ιδιοκτησίας για να καταλάβει και περιουσιακά δικαιώματα.

Πέραν όμως από τα επιμέρους ζητήματα, η πρόταση αναθεώρησης αποσκοπεί να παρέμβει προς τον σκοπό της βελτίωσης των διατάξεων όπου το υφιστάμενο συνταγματικό κείμενο δεν ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις ανάγκες του σήμερα, όπως ιδίως:

- Στην ανάγκη ενσωμάτωσης των σύγχρονων τεχνολογικών δεδομένων και διαχείρισης των μεγάλων προκλήσεων της τεχνητής νοημοσύνης.

- Στην υπαρξιακή απειλή της κλιματικής κρίσης.

- Στους επίκαιρους κινδύνους έναντι του κοινωνικού κράτους, με τη διασφάλιση προσιτής στέγης, αλλά και την αναγνώριση της σημασίας της διαγενεακής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης στη χάραξη κάθε δημόσιας πολιτικής.

- Στην πρόκληση για έναν σύγχρονο χωρικό σχεδιασμό ως έκφραση δυναμικής πολεοδομίας.

- Στην εξασφάλιση των δικαιωμάτων των επόμενων γενεών.

- Στην αναγκαία δημοσιονομική ισορροπία και βιωσιμότητα και τη φορολογική και επενδυτική σταθερότητα.

- Στην ορθολογική κυβερνητική λειτουργία και την καλή νομοθέτηση, που έχουν, πράγματι, εμπεδωθεί στην πρακτική των τελευταίων ετών.

- Στην αναβάθμιση του ρόλου του βουλευτή, για την ουσιαστική εκπλήρωση του θεσμικού του ρόλου ως αντιπροσώπου του έθνους.

- Στη διαφανή και αποτελεσματική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης.

- Στην ενίσχυση της δικαστικής ανεξαρτησίας μέσω της μεγαλύτερης συμμετοχής των ίδιων των δικαστικών λειτουργών στην επιλογή της ηγεσίας της δικαιοσύνης, αλλά και στην ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης για την εξυπηρέτηση των δικαιωμάτων των πολιτών.

- Σε μια σύγχρονη τοπική αυτοδιοίκηση που θα επιτελεί τον ρόλο της ουσιαστικής εκπροσώπησης των συμφερόντων όλων των πολιτών και όλων των περιοχών της Χώρας.

- Στην ανάγκη για πραγματική περιφερειακή σύγκλιση, με βάση τις αρχές της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς και της ανάπτυξης όλων των τομέων της οικονομίας, κατεξοχήν του πρωτογενούς τομέα.

- Στη δημοκρατική λειτουργία των κομμάτων για τη ζεύξη της πολιτικής με την κοινωνία.

- Στην απαλοιφή λεπτομερειακών διατάξεων που δεν προσήκουν σε ένα εξ ορισμού αφαιρετικό συνταγματικό κείμενο.

Η πρόταση αναθεώρησης εισφέρει, όμως, και σε επίπεδο αξιών του οικουμενικού Ελληνισμού. Με την αναγνώριση της ελληνικής σημαίας ως διαχρονικού συμβόλου του έθνους. Και με την καθιέρωση ιδιαίτερης μέριμνας για την προστασία και προαγωγή της ελληνικής γλώσσας ως φορέα του ελληνικού πολιτισμού και της εθνικής κληρονομιάς, αλλά και ως ζωντανό δεσμό με τους Έλληνες απανταχού της γης, σε συνέχεια της αναγνώρισης της 9ης Φεβρουαρίου ως Παγκόσμιας Ημέρας της Ελληνικής Γλώσσας από την UNESCO.

Σκοπός της πρότασης αναθεώρησης είναι, εν τέλει, η εδραίωση μιας σύγχρονης και λειτουργικής δημοκρατίας, με ακόμη μεγαλύτερη λογοδοσία, που θα εμπεδώνει την εμπιστοσύνη των πολιτών στο Κράτος και στους θεσμούς, μέσα από ένα ορθολογικό και σύγχρονο Σύνταγμα.

Η παρούσα πρόταση διαμορφώθηκε μετά από ενδελεχή διαβούλευση εντός της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας, που έλαβε χώρα κατά το τελευταίο τετράμηνο. Οι προτάσεις που διατυπώθηκαν κατά τη διαβούλευση αυτή δεν περιορίστηκαν σε απλή εξειδίκευση και συμπλήρωση των αρχικών σκέψεων αλλά, επιπλέον, ανέδειξαν περαιτέρω θεματικές και προκλήσεις που χρήζουν κατοχύρωσης στον συνταγματικό μας χώρο. Διαμορφώνεται έτσι σήμερα, ως βάση περαιτέρω συζήτησης, ένα σώμα συνταγματικών διατάξεων που κρίνεται αναγκαίο να αναθεωρηθούν.

Οι διατάξεις αυτές παρατίθενται στη συνέχεια (υπό Β'), μαζί με την προτεινόμενη κατεύθυνση της αναθεώρησης.

B. ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

1. Άρθρο 5 ή άρθρο 5Α ή νέο άρθρο 5B

- Η τεχνητή νοημοσύνη οφείλει να υπηρετεί την ελευθερία του ατόμου και την ευημερία της κοινωνίας ώστε να μετριαζονται οι κίνδυνοι και να αξιοποιούνται τα πλεονεκτήματα που προσφέρει.

2. Άρθρα 14, 15

- Διεύρυνση της προστασίας της ελευθερίας της έκφρασης σε σύγχρονα μέσα ενημέρωσης και αφαίρεση λεπτομερειακών διατυπώσεων που δεν ταιριάζουν στο Σύνταγμα.

- Προστασία του δημοσιογράφου και έναντι του εργοδότη του.

3. Άρθρο 16

- Κρατική μέριμνα για την προστασία και την προαγωγή της ελληνικής γλώσσας.

- Προστασία της ελληνικής σημαίας ως συμβόλου του ελληνικού έθνους.

- Δυνατότητα παροχής ανώτατης εκπαίδευσης από νομικά πρόσωπα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης που μπορεί να έχουν δημόσιο ή ιδιωτικό χαρακτήρα με πλήρη αυτοδιοίκηση, υπό την εποπτεία του Κράτους και υπό τον όρο διασφάλισης υψηλού επιπέδου των παρεχομένων σπουδών.

4. Άρθρο 17

- Προστασία όχι μόνο της ιδιοκτησίας, αλλά της περιουσίας.

- Αποζημίωση για περιορισμό χρήσης χωρίς απαλλοτρίωση.

- Δυνατότητα μεταφοράς συντελεστή δόμησης (δυναμική πολεοδομία).

- Αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων κτηρίων για κοινωνικούς σκοπούς.

5. Άρθρο 21

- Κρατική μέριμνα για προσιτή στέγη.

- Λήψη υπόψη διαγενεακής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης κατά τον σχεδιασμό των δημόσιων πολιτικών.

6. Άρθρο 24

- Λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, την αποτελεσματική διαχείριση των υδάτινων πόρων, την ενίσχυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την κατοχύρωση του περιβαλλοντικού ισοζυγίου σε κάθε κρατική παρέμβαση και την προστασία των ζώων.

7. Άρθρο 29

- Τα κόμματα λαμβάνουν υπ' όψιν αρχές δημοκρατικής λειτουργίας.

- Νόμος ορίζει τις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας πολιτικού κόμματος.

- Το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 100 ελέγχει τη συνδρομή των προϋποθέσεων συμμετοχής του πολιτικού κόμματος στις εκλογές.

8. Άρθρο 30 παρ. 1, 5

- Μια εξαετής θητεία του Προέδρου της Δημοκρατίας.

9. Άρθρο 41 παρ. 2, 5

- Κατάργηση διάλυσης της Βουλής για εθνικό θέμα εξαιρετικής σημασίας.

- Διάλυση με πρόταση της Κυβέρνησης και απόφαση της Βουλής για ανανέωση της λαϊκής εντολής (αυτοδιάλυση Βουλής).

10. Άρθρο 44 παρ. 2

- Εισαγωγή κανόνων καλής διενέργειας των δημοψηφισμάτων: Το ερώτημα πρέπει να διατυπώνεται με τρόπο εύληπτο και κατανοητό για τους πολίτες. Μεταξύ της προκήρυξης και της διενέργειας του δημοψηφίσματος πρέπει να μεσολαβεί επαρκής χρόνος τουλάχιστον είκοσι ημερών.

11. Άρθρο 47 παρ. 3, 4

- Κατάργηση της δυνατότητας παροχής αμνηστίας για πολιτικά εγκλήματα.

12. Άρθρο 51 παρ. 4

- Δυνατότητα άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο και για τους εκλογείς που βρίσκονται εντός της Επικράτειας.

13. Άρθρο 54 παρ. 1, 3

- Το εκλογικό σύστημα θα πρέπει να διασφαλίζει εύλογη αναλογικότητα και κυβερνησιμότητα της Χώρας.

- Με νόμο μπορεί να προβλέπεται ότι η Επικράτεια διαιρείται σε ελάσσονες και μείζονες περιφέρειες.

14. Άρθρα 56, 57:

- Μεταφορά στον νόμο του λεπτομερειακού καταλόγου κωλυμάτων και ασυμβιβάστων. Καθιέρωση γενικών αρχών στο Σύνταγμα και εξουσιοδότηση νόμου για εφαρμογή από μεθεπόμενες εκλογές ή αμέσως με πλειοψηφία δύο τρίτων.

15. Άρθρο 60

- Θωράκιση θεσμικού ρόλου του βουλευτή κατά την άσκηση της νομοθετικής και ελεγκτικής του αρμοδιότητας και κατά την επικοινωνία με την εκλογική του περιφέρεια, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τον Κανονισμό της Βουλής και αντίστοιχη υποχρέωση των μελών της Κυβέρνησης να ανταποκρίνονται στον κοινοβουλευτικό έλεγχο.

16. Άρθρο 73 παρ. 1

- Συνταγματική κατοχύρωση αρχών καλής νομοθέτησης: Επαρκούς προνομοθετικής διαβούλευσης, αξιολόγησης της εφαρμογής του νόμου και μέτρων κωδικοποίησης της νομοθεσίας.

17. Άρθρο 77 παρ. 3

- Δυνατότητα παραπομπής ζητημάτων αντισυνταγματικότητας του νόμου μετά την ψήφιση και πριν από τη δημοσίευσή του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Πρωθυπουργό ή τη Βουλή στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο.

- Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί να παραπέμπει έως ένα ψηφισμένο νομοσχέδιο ανά βουλευτική σύνοδο. Για την παραπομπή από τη Βουλή απαιτείται η κατάθεση αιτήματος της απόλυτης πλειοψηφίας του όλου αριθμού των βουλευτών.

- Τα ψηφισμένα νομοσχέδια των άρθρων 51 και 54 πα-

ραπέμπονται υποχρεωτικά στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο πριν από τη δημοσίευσή τους.

- Έως την έκδοση της απόφασης του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου κωλύεται η δημοσίευση του νόμου.

18. Άρθρο 78 παρ. 2, 6

- Φόρος ή οποιοδήποτε άλλο οικονομικό βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος.

- Μπορεί να παρέχονται κίνητρα για σταθερό φορολογικό καθεστώς σε στρατηγικές για την εθνική οικονομία ιδιωτικές επενδύσεις.

19. Άρθρο 79

- Ο προϋπολογισμός οφείλει να διασφαλίζει τη βιώσιμη δημοσιονομική λειτουργία.

- Υποχρέωση κατάθεσης και δημοσιότητας ετήσιου απολογισμού εκ μέρους φορέων που χρηματοδοτούνται, άμεσα ή έμμεσα, από τον κρατικό προϋπολογισμό.

20. Άρθρο 81 παρ. 2

- Δυνατότητα επανακαθορισμού με νόμο που ψηφίζεται με αυξημένη πλειοψηφία των ασυμβιβάστων του αξιώματος του Υπουργού και του Υφυπουργού προς άλλα έργα ή ιδιότητες.

- Δυνατότητα διορισμού Αντιπροέδρων του Υπουργικού Συμβουλίου και μη Υπουργών.

21. Άρθρο 82

- Ετήσια έγκριση Ενιαίου Σχεδίου Κυβερνητικής Πολιτικής του επόμενου έτους, το οποίο δημοσιοποιείται και συζητείται σε ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής.

22. Άρθρο 86

- Διενέργεια ανάκρισης, προανάκρισης ή προκαταρκτικής εξέτασης από Εισαγγελέα Εφετών και πρόταση άσκησης δίωξης από ανώτατο δικαστικό όργανο.

- Κατάργηση της διαβίβασης των οποιωνδήποτε στοιχείων «αμελλητί» στη Βουλή, καθώς και της αρμοδιότητας της Βουλής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.

- Άσκηση δίωξης για ποινικά αδικήματα που τέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, με απόφαση της Βουλής, με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, με ονομαστική ψηφοφορία.

23. Άρθρο 89

- Επιτρέπεται η ανάθεση ειδικών διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς με απόφαση της Βουλής, όπως ορίζει ο νόμος.

- Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή τους με οποιαδήποτε ιδιότητα στην Κυβέρνηση ή η τοποθέτησή τους σε Ανεξάρτητες Αρχές για τρία τουλάχιστον χρόνια από την αφυπηρέτησή τους.

24. Άρθρο 90 παρ. 5

- Προαγωγές στις θέσεις των ανωτάτων δικαστών από ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή, χωρίς κυβερνητική παρέμβαση, από κατάλογο τριών δικαστών για κάθε θέση που προτείνονται από τις οικείες ολομέλειες.

25. Άρθρο 97

- Κατάργηση της ειδικής πρόβλεψης ως προς την εκδίκαση των πολιτικών εγκλημάτων από μικτά ορκωτά δικαστήρια.

26. Άρθρο 99

- Κατάργηση του Δικαστηρίου Αγωγών Κακοδικίας και ανάθεση των σχετικών αρμοδιοτήτων στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο.

27. Άρθρο 100

- Πρόβλεψη της αρμοδιότητας του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου για τον προληπτικό έλεγχο συνταγματικότητας για ψηφισμένο νομοσχέδιο κατά το άρθρο 77 παρ. 3.

- Απόφαση περί συνταγματικότητας ψηφισμένου νομοσχεδίου δεσμεύει όλα τα δικαστήρια κατά τον έλεγχο συνταγματικότητας.

- Συγκρότηση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου από τους Προέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από δύο συμβούλους της Επικρατείας και δύο αρεοπαγίτες, που ορίζονται ως μέλη με κλήρωση κάθε τρία χρόνια και από δύο τακτικούς καθηγητές νομικών μαθημάτων των νομικών σχολών των πανεπιστημίων της Χώρας, που ορίζονται ως μέλη με κλήρωση κάθε τρία χρόνια. Στο Δικαστήριο προεδρεύει ο αρχαιότερος από τους Προέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρείου Πάγου.

28. Άρθρο 101 παρ. 3, 5

- Κατάργηση τεκμηρίου αρμοδιότητας υπέρ αποκεντρωμένων διοικήσεων.

- Η εφαρμογή του αποκεντρωτικού συστήματος μπορεί να γίνει με ύπαρξη αποκεντρωμένης κρατικής δομής και/ή με ύπαρξη αποκεντρωμένων υπηρεσιών των υπηρεσιών και των λοιπών φορέων του δημοσίου τομέα.

- Κρατική μέριμνα για τη στήριξη του πρωτογενούς τομέα και την ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας, ώστε να εξασφαλίζεται ίση πρόσβαση σε δημόσια αγαθά σε όλη την Επικράτεια.

- Αρχές της χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της αξιοκρατίας. Συνταγματική κατοχύρωση Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.

29. Άρθρο 101Α

- Επιλογή Προέδρων και Μελών Ανεξαρτήτων Αρχών από κοινοβουλευτική επιτροπή από κατάλογο τριών υποψηφίων που προτείνονται από Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων μετά από δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν ex officio ο Διοικητής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού, ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, ο Πρόεδρος του συλλογικού οργάνου των δημοσίων πανεπιστημίων της Χώρας και ο επικεφαλής του συλλογικού οργάνου που εκπροσωπεί τους ΟΤΑ α΄ ή β΄ βαθμού.

30. Άρθρο 102

- Νόμος καθορίζει τους βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίοι είναι έως δύο (2).

- Με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορούν να επιβάλλονται τοπικοί ή ειδικοί φόροι ή βάρη οποιασδήποτε φύσης (φορολογική αποκέντρωση).

- Οι προϋπολογισμοί των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης καταρτίζονται μετά από επαρκή δημόσια διαβούλευση με τους κατοίκους των οικείων περιοχών και οφείλουν να διασφαλίζουν τη δημοσιονομική ισορροπία.

- Οι πειθαρχικές ποινές αργίας/έκπτωσης στα αιρετά όργανα των ΟΤΑ επιβάλλονται με απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου.

31. Άρθρο 103

- Υποχρέωση αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων, με βάση τις αρχές της αμεροληψίας, της ουδετερότητας, της επαγγελματικής ικανότητας και της αποδοτικότητας,

με δυνατότητα συμμετοχής και του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού.

- Η αξιολόγηση γίνεται αμφίδρομα, ήτοι και από τους υφισταμένους προς τους προϊσταμένους τους.

- Νόμος ορίζει τη διαδικασία της αξιολόγησης, τα κριτήρια, τις επιβραβεύσεις πέραν του βασικού μισθού, που συνδέονται με τα προσόντα και την απόδοση και τις, συνέπειες που αυτή μπορεί να επιφέρει, συμπεριλαμβανομένης της οριστικής παύσης, ύστερα από απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου.

32. Άρθρο 118

- Μεταβατική διάταξη ως προς την εφαρμογή των αναθεωρημένων παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 30 ως προς τον ήδη υπηρετούντα Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Αθήνα, 2 Ιουνίου 2026

Οι υπογράφωντες βουλευτές

Κυριάκος Μητσοτάκης
Μάξιμος Χαρακόπουλος
Ευριπίδης Στυλιανίδης
Δημήτριος Αβραμόπουλος
Ειρήνη Αγαπηδάκη
Χαράλαμπος Αθανασίου
Διονύσιος Ακτύπης
Χριστίνα Αλεξοπούλου
Γεώργιος Αμυράς
Ιωάννης Ανδριανός
Μαρία Αντωνίου
Στεργιανή (Στέλλα) Αραμπατζή
Φωτεινή Αραμπατζή
Ελευθέριος Αυγενάκης
Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινού
Δημήτριος Βαρτζόπουλος
Βασίλειος (Λάκης) Βασιλειάδης
Κωνσταντίνος Βλάσης
Νικόλαος Βλαχάκος
Γεώργιος Βλάχος
Σεβαστή (Σέβη) Βολουδάκη
Μαρουδής (Μάκης) Βορίδης
Σοφία Βούλτεψη
Γεώργιος Βρεττάκος
Ιωάννης Βρούτσης
Γεώργιος Γεωργαντάς
Σπυρίδων - Άδωνις Γεωργιάδης
Βασίλειος Γιόγιακας
Ιωάννης Γιώργος
Στέφανος Γκίκας
Κωνσταντίνος Γκιουλέκας
Διαμαντής Γκολιδάκης
Αθανάσιος Δαβάκης
Αγγελική Δεληκάρη
Νικόλαος - Γεώργιος Δένδιας
Χρήστος Δερμεντζόπουλος
Χρίστος Δήμας
Αναστάσιος Δημοσχάκης
Άννα Ευθυμίου
Σοφία Ζαχαράκη
Αθανάσιος Ζεμπίλης
Παναγιώτης (Τάκης) Θεοδωρικάκος
Θεοχάρης (Χάρης) Θεοχάρης
Τσαμπίκα (Μίκα) Ιατρίδης
Αθανάσιος Καββαδάς
Δημήτριος Καιρίδης
Νικήτας Κακλαμάνης

Σταύρος Καλαφάτης
Ιωάννης Καλλιάνος
Δημήτριος Καλογερόπουλος
Χρήστος Καπετάνος
Παναγής Καππάτος
Κωνσταντίνος Καραγκούνης
Άννα Καραμανλή
Κωνσταντίνος Αχ. Καραμανλής
Κωνσταντίνα Καραμπατσώλη
Θεόδωρος Καραόγλου
Γεώργιος Καρασμάνης
Ανδρέας Κατσανιώτης
Κωνσταντίνος Κατσαφάδος
Μάρκος Καφούρος
Συμεών (Σίμος) Κεδικόγλου
Σταύρος Κελέτσης
Χρήστος Κέλλας
Νίκη Κεραμέως
Μαρία - Αλεξάνδρα Κεφάλα
Όλγα Κεφαλογιάννη
Ιωάννης Κεφαλογιάννης
Κωνσταντίνος Κεφαλογιάννης
Βασίλειος Κικίλιας
Εμμανουήλ Κόνσολας
Γεώργιος Κοτρωνιάς
Δημήτριος Κούβελας
Σπυρίδων Κουλκουδίνας
Νεοκλής Κρητικός
Ελευθέριος Κτιστάκης
Κωνσταντίνος Κυρανάκης
Δημήτριος Κυριαζίδης
Σπυρίδων Κυριάκης
Ευστάθιος Κωνσταντινίδης
Γεώργιος Κώτσηρας
Γεώργιος Κωτσός
Μακάριος Λαζαρίδης
Ιωάννης Λαμπρόπουλος
Θεόφιλος Λεονταρίδης
Ευάγγελος Λιάκος
Μιχαήλ Λιβανός
Αθανάσιος Λιούτας
Ιωάννης - Μιχαήλ (Γιάννης) Λοβέρδος
Ιωάννα Λυτρίβη
Ζωή (Ζέττα) Μακρή
Άννα Μάνη - Παπαδημητρίου
Περικλής Μαντάς
Αλέξανδρος Μαρκογιαννάκης
Δημήτριος Μαρκόπουλος
Παναγιώτης (Νότης) Μηταράκης
Δόμνα - Μαρία Μιχαηλίδου
Αικατερίνη Μονογιού
Θεοδώρα (Ντόρα) Μπακογιάννη
Ξενοφών (Φώντας) Μπαραλιάκος
Αναστάσιος Μπαρτζώκας
Ιωάννης Μπούγας
Χρήστος Μπουκώρος
Αθανάσιος Μπούρας
Ανδρέας Νικολακόπουλος
Βασίλειος Οικονόμου
Θωμαίς (Τζίνα) Οικονόμου
Ιωάννης Οικονόμου
Νικόλαος Παναγιωτόπουλος
Μιχαήλ (Μιχάλης) Παπαδόπουλος
Αθανάσιος Παπαθανάσης
Νικόλαος (Νίκος) Παπαθανάσης
Αικατερίνη (Κατερίνα) Παπακώστα - Παλιούρα

Θεοφάνης (Φάνης) Παπάς
Σταύρος Παπασωτηρίου
Ιωάννης Παππιάς
Ιωάννης Πασχαλίδης
Στυλιανός (Στέλιος) Πέτσας
Κυριάκος Πιερρακάκης
Ιωάννης Πλακιωτάκης
Αθανάσιος (Θάνος) Πλεύρης
Ελένη Ράππη
Ζωή Ράππη
Θεόδωρος (Θόδωρος) Ρουσόπουλος
Μάξιμος Σενετάκης
Ευστράτιος (Στράτος) Σιμόπουλος
Ασημίνα Σκόνδρα
Κωνσταντίνος Σκρέκας
Θεόδωρος Σκυλακάκης
Μαρία- Ελένη (Μαριλένα) Σούκουλη-Βιλιάλη
Βασίλειος - Πέτρος Σπανάκης
Αριστοτέλης (Τέλης) Σπάνιας
Χρήστος Σταϊκούρας
Γεώργιος Σταμάτης
Διονύσιος Σταμενίτης
Αθανάσιος Σταυρόπουλος
Χριστόδουλος Στεφανάδης
Χρήστος Στυλιανίδης
Γεώργιος Στύλιος
Μαρία Συρεγγέλα
Ευάγγελος (Άγγελος) Συρίγος
Ιωάννης Τραγάκης
Χρήστος Τριαντόπουλος
Λάζαρος Τσαβδαρίδης
Κωνσταντίνος Τσιάρας
Σπυρίδων (Σπύρος) Τσιλιγγίρης
Βασίλειος - Νικόλαος Υψηλάντης
Φίλιππος Φόρτωμας
Ιάσων Φωτήλας
Αναστάσιος (Τάσος) Χατζηβασιλείου
Διονύσιος Χατζηδάκης
Κωνσταντίνος (Κωστής) Χατζηδάκης
Μαρία - Νεφέλη Χατζηιωαννίδου
Μιλτιάδης (Μίλτος) Χρυσομάλλης
Μιχαήλ Χρυσοχοϊδης